

МЕТОДОЛОГІЯ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

*Перунова О.М. к.ю.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Дипломна робота студента є показником рівня кваліфікації вищого навчання майбутнього фахівця. Зміст дипломної роботи показує рівень загальнотеоретичної та професійної підготовки студента. За цим рівнем її виконання та результатами захисту Державна екзаменаційна комісія визначає можливість присвоєння випускнику відповідної кваліфікації та видачі так бажаного диплома.

Відповідальним етапом для дипломника є вибір теми. При виборі теми студенту доцільно орієнтуватися на такі елементи: як тема, яка повинна бути актуально, відповідати перспективам сучасної науки та дисципліни; бажано ґрунтуватися на виконаних курсових і наукових робіт в процесі навчання в університеті; враховувати ступінь розробки і освітленості її в літературі; повинна бути хоча б одна публікація з досліджуваної проблеми; можливість отримання необхідного практичного матеріалу в процесі підготовки роботи. Тематика дипломних робіт розробляється випускаючою кафедрою. Вона повинна бути актуальною і відповідати вимогам державного стандарту, відповідати стану та перспективам розвитку науки й техніки, вирішувати конкретні практичні завдання у суспільстві.

Отже, процес підготовки і виконання дипломної роботи повинен включати в себе деякі основні завдання, які стоять перед студентом – дипломником, а саме:

- 1) вибір теми дипломної роботи;
- 2) подача заяви з проханням дозволити її написати⁴

- 3) складання завдання на виконання дипломної роботи;
- 4) вибір методики дослідження і роботи над джерелами літератури;
- 5) збір матеріалів, складання бібліографії, аналіз та узагальнення зібраного матеріалу;
- 6) перевірка тексту роботи (робота над орфографічними помилками);
- 7) перевірка тексту науковим керівником;
- 8) письмовий виклад результатів дослідження та формування висновків;
- 9) оформлення дипломної роботи, передрук на комп'ютері, брошурування роботи;
- 10) подання на відгук керівника закінченої роботи;
- 11) напрямок допущеної до захисту роботи на рецензію;
- 12) підготовка до захисту: написання тексту виступу, відбір та оформлення графічного матеріалу, що виноситься на захист.

Методика складання дипломної роботи завжди пов'язана з такими складовими, як об'єкт і зміст дослідження, а також дипломна робота повинна мати регулятивну частину, логічний і послідовний висновок своїх розсудів. Це перш за все характеризується тим, що студент повинен знайти вірний підхід до обґрунтування заданої теми, вивчає мого об'єкту науки та практичного його прийому.

Вважаємо, це можливо, коли буде накопичена певна джерельна наукова література з застосуванням практичних способів і прийомів, систематизовано як можливо більше даних по відношенню до вивчаємого об'єкту. А також, найважливішим зерном дипломної роботи є виявлення недоліків науки, інших дослідницьких робіт, тобто модернізація, новація чогось нового, біль якісного і корисного з прийомами застосування вивчення попереднього досвіду вчених і практиків.

Таким чином, це дасть змогу обґрунтувати висновок дипломної роботи, систему заходів щодо вирішення проблеми, розробити у

подальшій роботі методичні рекомендації та пропозиції щодо використання результатів дослідження в практиці відповідних установ і організацій, чи в подальшій науковій роботі, наприклад дисертації.

У висновках дається оцінка одержаних результатів роботи: спочатку стисло характеризується стан питання, далі розкриваються методи вирішення поставленої мети, їх практичний аналіз, надається обґрунтування достовірності результатів. Текст висновків повинен поділятися на пункти. Вони повинні бути чіткими, логічними, відповідати основному змісту випускової роботи. На підставі одержаних даних наводяться пропозиції щодо використання здобутих результатів. Пропозиції повинні мати конкретний характер і бути повністю підтвержені результатами виконаної роботи. Текст таких пропозицій повинен поділятися на пункти.

До захисту, як правило, студент готує стислу доповідь, в якій слід коротко викласти основні результати дослідження. Регламент доповіді повинен складати десять, п'ятнадцять хвилин. На підкріплення доповіді можуть розроблятися наочні матеріали на чотири, п'ять сторінок з найважливішими рисунками та таблицями, які оформляються у вигляді плакатів або друкуються на принтері для кожного члена комісії, готується мультимедійна презентація; за бажанням, додаються слайди, фотографії, макети, рекламні проспекти тощо.

Регламент захисту дипломної роботи вимагає перед захистом прочитати зовнішню рецензію, особливу увагу звернути на висловлені рецензентом зауваження і підготувати аргументовані відповіді.

Отже, захист дипломної роботи повинен бути відкритим, за бажанням студент – дипломник може запросити на захист своїх родичів та близьких людей. Захист дипломної роботи відбувається на відкритому засіданні державної екзаменаційної комісії.

Процедура захисту повинна в собі містити:

- 1) доповідь студента про зміст роботи;
- 2) запитання до автора;
- 3) відповіді студента на запитання членів ДЕК;
- 4) заключне слово студента;
- 5) рішення комісії про оцінку роботи.

Захист цієї праці фіксується у протоколі ДЕК. Кращі дипломні роботи повинні бути рекомендовані кафедрою на конкурси студентських робіт, а також до друку в студентських наукових збірниках.

Відгук наукового керівника дипломної роботи пишеться у довільній формі, але повинен мати при собі розкриті аргументи по відношенню до актуальності теми наукового і практичного значення роботи, ступінь самостійності у виконанні дипломної роботи, новизну та оригінальність, використання літератури, логічність, послідовність, аргументованість змісту, відповідальність професійної спрямованості випускника.

По закінченню захисту ДЕК на закритому засіданні обговорює результати захисту дипломних робіт, оцінює їх і приймає рішення про присвоєння студенту – дипломнику відповідної класифікації. Державна екзаменаційна комісія приймає рішення також про видання диплому з відзнакою та рекомендації до аспірантури. Захищені дипломні роботи реєструються і здаються випускаючою кафедрою в архів на зберігання.

Таким чином, дипломна робота уявляю собою первісну наукову працю студента – дипломника, яка включає в собі багато елементів і складових, без яких саме її існування і реалізація неможлива. Але, це за потрібно для майбутнього покоління вчених, для реалізації новаторських ідей, несхожих на минулі, але які візьмуть аргументацію і дослідження самих прогресивних вчених сучасності і минулих років.

Студент – дипломник повинен у цій роботі продемонструвати, наскільки філігранно і логічно, з урахуванням професійних навичок він опанував професію та наукове мислення.